42. évfolyam, 30. szám. Ára 30 fillér. Cegléd, 1944. julius 22.

Kemenesalja

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap

Felelős szerkesztő: HORVÁTH LAJOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cegléd, Szabadságtér 2.

Korhadt szokások . . .

Sem fű, sem fa, sem g[illegible] dögcérna a neve. Sem gazdának, sem kertésznek nem telik benne kedve. Haszon nincs belőle. Semmire való. Csak tüzre jó és mégis csökönyösen borjánzik. Ott, ahova gyökerét ereszti, elpusztul minden. Nem tűr meg más életet. Kiirtása hosszú évek türelmét kivánja és szívós kitartást követel. És aztán is hajt a gyökere.

Ilyen ördögcérna garázdálkodik az emberi társadalom kertjében is. Szinte kiirthatatlanul. A legostobább zsarnok és bár évszázados munkával irtogatják s folyik ellene a harc, mégis fenekedik. Neve: párbaj!

[illegible] párbaja? A klassikus ó-korban nem ismerték. A középkorban sem található a mai értelemben: két személynek előre megállapitott, formák szerinti fegyveres mérkőzése, melynek eredménye sebesülés vagy halál. A pogány germánoknál nem volt szokásban. Mert birói itélet alapján bizonyitás jellege volt. Élt még a keresztény időkben is istenitélet formájaképen, bár az egyház sohasem nézte jószemmel. Mostani formájában a román Spanyol- és Olasz országokban divott. A felső köröknek a becsületről vallott ferde és szertelen felfogása, feslett és veszekedésre hajtamos élete hozta divatba az efféle párviadalokat, főkép Franciaországban a 15. században s innen terjedt el a francia divat majmolásaképen a többi országokba. De nem mindenhova. Angliában, a Skandináv-országokban, Hollandiában, Amerikában a párbaj intézménye ma is teljesen ismeretlen. Ujabban kegyetlen és groteszk kimenetelü esetek ellenszanvessé tették, ugyhogy ligák keletkeztek ellene. Nálunk az Emericana.

De a józan észnek s higgadt megfontolásnak sem nehéz átlátni ennek az intézménynek kárhozatos voltát. A párbaj erkölcstelen, mert kettős merénylet az élet ellen, melynek az ember nem feltétlen ura és amelyhez a családnak és a társadalomnak is van joga. A „becsület" megvédésnek alkalmatlan eszköze: mert a sértettet époly veszélynek teszi ki, mint a sértőt és vétkest. Esztelen is; mert fegyverrel a megsértett jogot, igazságot és becsületet bizonyitani nem lehet, talán mégcsak az erőt és ügyességet. Az erő azonban nem jog. Testi erő és ügyesség és lelki fedhetetlenség nem állnak egy sikon. Nagyobb bátorság szembeszállni a társadalom hamis becsületfelfogásával; igazságtalan bánást eltűrni, sőt, ha a felsőbbség elnézi a közvélemény ferde [illegible] mely állásról s tisztségről, semmint bűnösen kockára vetni a maga és ellenfele életét.

Jogrenddel biró állam nem tűrheti a magánbiráskodásnak ezt az ökölkorszakba illő nemét. Azok akik párbajoznak azért, hogy állásukat vagy társadalmi helyzetüket el ne veszitsék, nem mentek a vétektől; mert a cél nem szentesiti a belsőleg rossz és erkölcstelen eszközt. Azért a világi jog szempontjából a párbajnak következő mozzanatai esnek büntetés alá: a kihivás és elfogadása; a fegyveres kiállás; az eredmény nélküli párbaj, az eredményes párbaj. A büntetés mindenik esetben állami fogház. Nem esik büntetés alá a párbaj, ha a felek elállnak tőle; nem büntettetnek a jelenvoltanak és orvosok, valamint azok a segédek, akik a párbajt megakadályozni törekedtek.

Az egyház a párbajt mindig ellenezte s kiátkozása végett szigorú büntetésekkel sujtotta. E büntetés ma: a pápának egyszerüen fenntartott kiközösités. Éri a segédeket, nézőket, sőt az előzetes meghivás alapján megjelenő orvosokat; továbbá a párbajban elesettek egyházi temetésének megtagadása, hacsak megbánés jelét nem adták; végül jogbecstelenség, vagyis a jóhirnév elvesztése vagy csökkenése, melynek következménye bizonyos hivatalok elnyerésére való képtelenség.

Minden komoly és lelkiismeretes embernek kötelessége tehát azon lenni, különösen ezekben a sorsdöntő időkben, hogy a társadalomnak ez az ördögcérnája gyökerestől kiirtassék.

Jándi [illegible]

Hamarosan elkészül a jánosházi községháza

Körülbelül két évvel ezelőtt kezdték meg a jánosházi községháza épitését. Akkor a hivatalt a régi Sörhsz épületében a földszinti szobákban helyezték el.

Az anyagbeszerzési nehézségek miatt csak nagyon lassan haladt előre az épitkezés, de most már annyira vannak, hogy belátható időn belül bevonulhat a hivatal az új épületbe.

Az épületre nézve, meg kell állapitani, hogy Jánosházán a községháza lesz a legszebb épület és a községházának földszinti részén húzódó üzletsora a kereskedelmi forgalom középpontját is áthelyezi a községnek erre a részére.

Az épületben nemcsak a jegyzői hivatalt helyezik el — ez az emeleti fronton lesz, — hanem a földszinti részben helyet kap a vezetőjegyzői lakás is.

Lakásigénylők figyelmébe!

Tájékozásul közli az illetékes hatóság a lakásigénylőkkel, hogy a zsidó tulajdonban volt házakban megürült zsidó lakások kiutalása megtörtént. A keresztények tulajdonában lévő, volt zsidó lakások felett a háztulajdonosok szabadon rendelkeznek, azok tehát a háztulajdonosokkal hatósági beavatkozás nélkül kötendő bérleti szerződések alapján szabad forgalomban kibérelhetők, természetesen az eddig érvényben volt lakbérek mellett. A szabad forgalom a jelenleg üresen álló összes lakásokra fennáll, kivéve azokat, amelyek hatósági intézkedéssel kiutaltattak.

Ugyancsak szabad forgalomban bérbeadhatók a keresztény házakban lévő üzlethelyiségek is.

Hivatásrendi társadalom felé?

A népek óriási [illegible] gyakran elsiklik lekintetünk egy egy hir, felelős megnyilatkozás felett. Pedig sokszor nagy jelentősége van ezeknek is, mert sokat mondanak nekünk a belső front átalakulásáról.

Nemrégiben mondotta vitéz Imrédy Béla: A közeljövőben kiépitjük a gazdasági hivatás endi szervezetet. Az új rendszer a munkaadó és munkavállaló munkatársi együttműködését fogja létrehozni szociális, majd gazdasági vonatkozásban is. Mert nem féltjük a magyar élet rendjét a magyar munkás szervezettségétől, sőt előnyöket várunk tőle.

Időközben már meg is jelent egy rendelet a magyar munkásság átfogó szervezetéről. Ugy hisszük, ez az első lépés a hivatásrendi társadalom megteremtése felé.

Dehát mi is az a hivatásrendi társadalom?

A hivatásrendiség lényege abban áll, hogy egy nemzet életének keretein belül minden hivatásba tartozókat külön-külön egységes szervezetbe tömörit az állam és ezeket a foglalkozás szerint tagolt szervezeteket nevezi hivatásrendeknek. Mondanunk sem kell, hogy ez a szervezet nem lehet politikai szervezet, hanem elsősorban gazdasági ill. érdekképviseleti.

Természetes dolog, hogy itt nemcsak keretekről van szó, nem csak névleges „egyesületbe" való beosztásra van szükség, hanem sokkal többre: a társadalom eddigi szerkezetének és erőviszonyainak gyökeres megváltoztatására is. Hogy azonban ezt az eredményt elérje a hivatásrend, ahhoz szükséges annak megfelelő és átfogó szervezése. Nevezetesen:

alulról való felépités és kiválasztás utján kell a szervezést megindítani;

a hivatásrenden belül teljesen külön, önállóan álljon a munkás testülete és a munkaadó testülete;

legyenek közjogilag elismertek, hatalommal, intézkedési joggal felruházottak, tagjaik minden önkénynyel szemben védettek;

legyen önkormányzatuk, mégpedig minél magasabbrendűbb és átfogóbb a szervezet, annál nagyobb hatáskörrel;

végül pedig mindenütt érvényesüljön a dolgozók egyenrangusága.

Már most mi is ezeknek a hivatásrendi szervezeteknek a hatáskörre?

Elsősorban alapfokon az üzemekben a munkások bevonásával a dolgozók érdekeinek érvényesítése, megvédése. Erre szolgál az u. n. üzemi választmány. Ugyancsak ennek a választmánynak bizonyos meghatározott kérdésekben döntő, határozathozatali joga is van.

Közbülső fokon a kisebb, de ugyanazon területi egységhez tartozó, tehát egy szakmabeli szervezetek egységes irányítása, összhangolása a cél. Vagyis egyeztetnek, ellenőriznek, közvetítenek, kisebb ügyekben, vitákban döntenek.

Felső fokon, azaz országos viszonylatban az egész rendszernek irányítása, összhangjának biztosítása, működésének ellenőrzése a feladat.

A hivatásrendi szervezkedés fő eredményeképpen ezt lehetne kiemelni, hogy megszünik a tőke embertkizsákmányoló hatalma. Az előbb ismertetett rendszer szerint felépített társadalmi rendnek kezébe van letéve a termelés irányítása, a jövedelemelosztás szabályozása, árés bérmegállapítás, kamat- és osztalékmegállapítás stb. Vagyis nem a tőke diktál, hanem a tőke jogos haszna mellett első a dolgozók érdeke.

Minden társadalmi rend ösztönszerűen törekszik e felé a hivatásrendi szervezet felé, és a történelem tanusága szerint a társadalom békéje annál szilárdabb, annál tartósabb, minél jobban megközelíti az eszményi hivatásrendet. Igaz, az átalakulálás nem könnyű, nem megy egyik percről a másikra, nem lehet egy tollvonással eltörlni. Ez egy egész nemzedék feladata. A jelek szerint az első lépés már megtörtént. Hisszük, hogy Isten segitségével az első lepést a többi is követni fogja. (pb.)

Kemenesi Napló

A hivatalos lap vasárnapi száma közölte, hogy a belügyminiszter dr. Hetthéssy Jenő celldömölki főszolgabírót a vasvári járás élére helyezte át. Helyébe dr. Tuboly Lajos főszolgabírót helyezte, aki eddig a kőrmendi járásnak volt a főszolgabírája.

—

Nagy az öröm Gyömörey György ny. főispánéknál. A főispán úr legkisebb leánya, Utassy Lóránt – vezérkari ezredes feleségе egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg férjét. A celldömölki kórházban született trónörökös szombat délelőtt Jándi Bernardin dömölki apátúr keresztelte meg az apátsági templomban. Az újszülött a keresztségben Béla, György, Antal, Mária nevet kapott.

—o—

Horváth István zalatárnoki plébános, ki az 1935-38. években a celldömölki kórháznak volt a lelkésze, néhány napig ismét Celldömölk lakója.

)—(

Pénteken hálás szeretettel gondoltak tanitványai László Dániel polg. leányiskolai igazgatóra, ki Esztergomban, vakációs tartózkodási helyén ünnepelte nevenapját.

Ne légy a kiváncsiság áldozata!

Akikről szó lesz, még ma is élhetnének. Itt lehetnének közöttünk és dolgozhatnának a haza megmentésében, a szebb és jobb jövő érdekében. De ők a halálukat megelőző pillanatokban nem gondoltak sem a hazára, sem a családjukra, sem arra, hogy mi magyarok kevesen vagyunk, hogy minden lélekre szüksége van a nemzetnek, de még arra sem gondoltak, hogy Isten ellen vétkeznek, midőn életüket az ördög incselkedő kivánságára a kiváncsiság jármába hajtották. Ők csak egyre gondoltak, hogy a gépeket, a légiharcot látni kell, hogy arról órákig beszélhessenek, hogy ők legyenek a mindenről értesültek. Sajnálatraméltó szerencsétlen áldozatok, de nem hősi halottak!

*

— Nézd csak, Pista, micsoda látvány! mint az ezüzt sirályok úgy úsznak a Napban! Látod ezeket a . . . Többet már nem tudott mondani, mert egy lövedéktől fején találva holtan rogyott össze. Hasonlóan ugyanakkor egy 8 éves fiugyermek sérült meg súlyosan a combján, lábát amputálni kellett. Hatan voltak. Egy harminc éves kereskedő, egy 26 éves kovácssegéd az áldozat és négy gyermek.

*

Egy kastély körül történt. Nézték a légiharcot!

— Menjenek be, — kiáltotta az ottani katonai őrség parancsnoka, egy szakaszvezető.

— Megy a rosseb! most mikor a legszebb!! . . — volt a válasz és abban a pillanatban holtan rogyott össze a szakaszvezető és közvetlen közelében két cselédlány.

— Segitség! Segitség! volt utolsó szavuk.

De a **segitség** a még élők futásába fulladt. Apró repeszbombák száz és száz szilánkja roncsolta össze testüket annyira, hogy még a csontvelő is szétfreccsent az áldozatok mögött lévő ajtón. Kisméretü repeszbombák áldozatai lettek, pedig két méterre tőlük a legjobb bolthajtásos pinceóvóhely állt rendelkezésre.

*

Az egyik községben egy anya csecsemőjével a karján a konyhaajtóból nézte a légiharcot, midőn egy lövedék nyakán találta. Pillanatok alatt elvérzett. A szomszédok a véres, de élő csecsemőt alig tudták a holt anya karjaiból kiszedni. Még egy négy éves kislánya vesztette el gondozó édesanyját.

*

Egy városban történt.

— Menjenek le az óvóhelyre, ne nézzék a gépeket, — terelte be a rendőr a kiváncsiskodó tömeget.

Egyesek hajlottak a jó szóra, de a tömeg csak bámult és ujjongott, hogy ég már a gép. Ebben a pillanatban hat repeszbomba és két súlyos bomba esik a tömeg közé. Nyolc halott és 14 súlyos sebesült maradt a kiváncsiság szinterén. A Gondviselés az intézkedő rendőrt megóvta a sérüléstől. Neki volt köszönhető, hogy a 14 súlyos sebesült nem vérzett el és megmaradt az életnek.

*

Gazdaember hajtott szekérével vissza a faluba, midőn a gépek a feje felett úsztak. Kocsiján volt felesége és két tizéven aluli gyermeke. Megálltak, kiszálltak a kocsiból, otthagyva a kocsit, lovakat az úton és bementek a vetésbe, ahonnan jobban lehetett látni. Alig nézelődnek, éles sivítás szeli át a levegőt, mire elkiáltja magát a gazda, hogy feküdjenek le. Hasra is vágódtak, de a magasból lezuhanó súlyos pótbenzintartály agyonütötte a gazdát és feleségét. Egy óra múlva érkezett oda egy fuvaros, aki már csak a két síró gyermeket és a gazdátlan lovakat, kocsit találta sértetlenül.

*

Sok-sok hasonló eset történt már. Nincs ellenséges berepülés, hogy ezek meg ne ismétlődnének. Sok tragédia! És ha kérdezzük, hogy mindez miért történik? Hogy miért kell gyermekeknek elárvulni, hogy miért kell egészséges, munkabíró embereknek, asszonyoknak elpusztulni és miért kell gyermekeknek oly korán itthagyni az életet? Egyszerű a válasz! Mert kiváncsiak vagyunk, fegyelmezetlenek vagyunk, nem tudjuk vágyainkat legyőzni és nem tudunk gyermekeinkre vigyázni.

Törsök Károly

Katolikus egyházi élet.

Szentségimádás. A nyári szentségimádást az apátsági templomban július 30. - án, a jövő vasárnap tartjuk. Reggel hat órakor szentségkitétel és orgonás kismise. Hét órakor csendes szentmise, nyolc órakor diákmise, kilenc órakor ünnepélyes nagymise. Délután három órakor a szivgárdistáknak lesz litánia. Este hét órakor szentbeszéd, litánia és szentségbetétel. Ha délelőtt a háborús körülmények miatt elmaradna a 9 órai szentmise, akkor ezt este hét órakor tartjuk meg és evvel kapcsolatban lesz a szentségbetétel.

A szentségimádással kapcsolatban felkérjük kedves férfihiveinket és a Mária Kongregáció tagjait, hogy a szentségimádáson való hivatalos részvételük időpontját irják fel a sekrestyében lévő ivekre.

Szentmise légiriadó után. Ujból felhivjuk kedves hiveink figyelmét arra, hogy ha a légiriadó még a délelőtt folyamán, legkésőbb 12 óráig megszünik, fél óra mulva csendes szentmisét mutatunk be a templomban A szentmisét kétszeri harangozással is jelezzük. Fél egy után azonban már nem kezdünk szentmisét. Ha a kilenc órai szentmise elmaradt, este 7 órakor mindig lesz szentmise.

Lelkigyakorlat. A női kongregációk Szombathelyi Kerületi Titkársága aug 12-16. ig P. Müller vezetésével zárt lelkigyakorlatot rendez Szombathelyen. Részvételi dij 30 P. és a liszt, zsir és cukorfejadag. Jelentkezni a plébánián lehet a hét folyamán.

Sporthir. Vasárnap délután 4 órakor a Celldömölkön tartózkodó német bajtársak labdarugómérkőzést játszanak a CVSE csapatával a ligéti sportpályán. A mérkőzés iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

HETI KRÓNIKA.

Külföld:

A Szovjet nagy támadást kezdeti Tarnopol és Luck vonalán, de a németek felfogták a bolsevista erőket.

Az angol-amerikai inváziós csapatok Caen romjainak elfoglalása után St. Lo irányában törtek előre.

A normandiai harcokban is szerepel már a V. 1.

Kluge vezértábornagy kijelentette, hogy Rommel vezértábornaggyal karöltve le fognak számolni az inváziós csapatokkal.

A délfranciaországi térségben sok terroristát koncoltak fel és fogtak el a tisztogató csapatok.

Olaszországban az Arno mellett tovább folynak a súlyos elhárító harcok.

Délolaszországban teljes a politikai zürzavar; a nép éhezik és nyomorog. Nemsokára teljes lesz az anarchia.

Stockholmi jelentés szerint küszöbön áll Roosevelt római látogatása.

Saipan sziget minden japán katonája hősi halált halt. Az elesettek között van Keito altábornagy és Tudzsimura ellentengernagy is.

Július 18-án lemondott a japán kormány. A Tennó Kuniaki tábornokot és Micsumasa tengernagyot bizta meg az új kormány megalakításával.

Sanghai ellen az amerikaiak terrortámadást hajtottak végre.

A héten több terrortámadást hajtottak végre Közép- és Délnémetország ellen. Különösen Müchen szenvedett súlyos károkat.

Maglione biboros államtitkár súlyosan megbetegedett. Állapota válságos.

Roosevelt elfogadta az amerikai elnökségre való negyedszeri jelölést. Beszédében kijeletette, hogy még hosszú háború lehetősége áll az amerikaiak előtt.

Ankarai jelentés szerint a Szovjet utolsó tartalékait is harcbavetette. Legnagyobb erővel Kovel irányból támad.

Belföld:

A mult pénteken hatszáz ellenséges gép intézett terrortámadást Budapest és több dunántúli helység ellen.

Nagyváradon 40 millió pengő értékű zsidóvagyon került elő a gettóból.

A belügyminiszter Vas és Zala megyében több főszolgabirát helyezett át kölcsönösen.

Zilahy Sebess Jenőt a Kormányzó úr zágrábi követté nevezte ki.

Vitéz Rátz Jenő miniszterelnökhelyettest a Kormányzó úr saját kérelmére felmentette állásától.

Ujra korlátozták az újságok terjedelmét.

A legalább kilenc félévet végzett orvostanhallgatókat nyilvántartásba veszik.

Augusztus 1-től új megkülönböztetett jelzést kapnak a gépkocsik.

Az iparügyi miniszter új, egységes szervezetbe tömöriti a magyar munkásságot.

Zalai tájkép.

A sötétnek csufolt, de azért csak égis egyik legmagyarabb vidékünk ímbes-dombos halmai között vigan alad velünk tova a motorvonat. ovmásután tünnek elénk a nyári ipsütésben pompázó tarka tájké- ek. A júliusi délután álmosító me- ge egy-egy pillanatra becsúkásra észteti elnehezült szempillánkat s venkor az ütemesen rázó motor elsejében a valóság képei összeol- dnak félálomban működő agyunk nes képzeteivel.

Hirtelenében ezer esztendő tünik tudatunkból. A szelidhajlásu omboldalak szinte megelevened- ek. Képzeletünkben a nyersolaj- ikó pompás paripává válik, mely- ek hátán rohanunk; a motorvonat temes csattogása meg a velünk gyütt repülő lovak dobogásának inik. Mintha a költő szavai pat- gnának a fülünkben:

„Álom elől kacagányos apák s dell ifjú levente
Száguldó lovakon mint törnek halni vagy ölni"

Hej, amikor ezeken a domboldakon Őseink tartottak „hadgyakorlatot"!

Zökkenés. Paripánk megáll, mi eg, mintha a másvilágból ébredénk, hirtelen szétnyitjuk csodálkodó szemünket. Szemben tiszta kis agyar falu mosolyog felénk. Önénytelenül is a falu közepén kieikedő pirostetejű templomra irányitjuk tekintetünket. A templomtony tetejéről olyan szeliden veri issza reánk a délutáni nap aranyárga sugarait az aranyos templomereszt.

Ujból megyünk. Virágzó máktábla ellett gyorsít a vonat: azt hisszük, irágoskertben járunk. Ujra lecsuódó szemünk előtt összelvad a apsugárral körülfont keresztet és a irágoskert. Aztán mintha egyre ább keresztet látnánk. Egyszercsak incs is már virágoskert, csak csupa ereszt.

Ijedten rázódunk meg félálomban, mert éles kanyarodóban azt ittük, hogy leesünk a lóról. De kkor csodálkozunk csak el igazán! Hisz nem is átmodtunk; amit látunk, az csupa valóság Amerre csak ézünk, mindenütt kereszteket, gaonakereszteket látunk. És épp úgy mosolyognak felénk, mint az elébb mosolygott fehérremeszelt falusi tonyról a templomkereszt. Hol hát sötét Zala? Hisz minden felé keesztek szórják a fényt!

Száguldó lovakon vágtató ősökől szeliden mosolygó gabonakeesztekig: gondolatban csak néhány ilanat, pedig a valóságban esztendő köti össze őket. Ezt az zer esztendőt meg kitölti az ősökek és unokáknak soha nem szüneelő, verejtékes kemény munkája. A munka eredményeképpen meg itt ll előttünk a megszelidített magyar áj. A mindenünnen felénk intő sokok templom- és gabonakereszt meg minden szónál ékesebben hírleti a magyar munka, az Istentől egitett magyar élniakarás gyönyörű iadalát.

Egészségügyi védőnő Pápocon. Országos Közegészségügyi Intézet óvahagyta a megszervezett papóci egészségvédelmi kört. A belügyminiszter az új körbe Halmai Jolant nevezte ki egészségügyi védőnőnek.

TOLLHEGGYEL

Vidéki lapokat olvasva, számtalanszor akad meg a szemünk olyan hireken, melyek szerint több városban és községben — mint legutóbb Celldömölkön is — levették a műsorról a már meghirdetett Karádi filmet. Maga a tény, hogy a szerepléstől eltiltott és rendőri felügyelet alá helyezett „művésznő" nem rokonszenves a jobb érzésü közönségnek igen érthető. Az is természetes, hogy egyes helyeken tüntetnek is Karádi ellen, hiszen még tündöklése tetőfokán, a Karádi klubok alakulása idején is gyakoriak voltak az ilyen esetek; hogyan is lehetne ma ilyen filmeket bemutatni.

Érthetetlen azonban, hogy hogyan is kerülnek ezek a filmek még ma is a vidéki filmszinházak műsorára; erélyes intézkedéssel miért nem törlik a Karádi filmeket a kölcsönözhető filmek sorozatából.

Ha ez megtörténne, akkor a filmkölcsönzők nem tudnák ráerőszakolni a vidéki mozisokra az ilyen filmeket, illetőleg azok még a legnagyobb akaratuk mellett sem juthatnának ilyen darabokhoz. Igy aztán nem a kis emberek fizetnének rá egy-egy ilyen műsorváltozásra.

Másik egészen jelentéktelennek látszó hir, szintén vidéki lapban: A csepregi járás területén a cigányok nem látogathatják sem a vendéglőket, sem a kávéházakat, sem a mozikat.

Bátran állithatjuk, hogy a cigánykérdés épen olyan égető kérdése a magyar életnek, mint volt a zsidókérdés és ugyanolyan sürgősen kellene megoldani mindenhol, mint ahogyan a zsidókérdést is megoldották.

A napi hirek között is leggyakoribbak a cigányok által produkált bűntények leirása.

Községünkben is hányszor látunk felvonulni dologtalan cigánykaravánt és hányszor lerészegedett példányokat fáraó utódaiból.

Nekik mindegy kora reggel, vagy késő este; ők az ivóhelyeken mindig jól érzik magukat.

Persze az már probléma, hogy munka nélkül hogyan tudnak ilyen nagy ivászatokat rendezni.

Ne is szóljunk az állandó rendzavarásról.

A csepregi járás vezetője megtette az első lépest és segitett azoknak a vendéglősöknek és korcsmárosoknak, akik eddig sem szolgáltak ki cigányokat.

A kérdés mostmár az, hogy más járásokban nem lehetne-e hasonló rendelettel szabályozni a cigányok szabadivását.

(ths)

Tábori pósta.

Nagy Imre tizedes, a Z. 317-es tábori póstáról üzeni Celldömölkre édesanyjának, hogy jól van, ne aggódjék. Sok levelet vár és szeretettel csókolja. — Ostffyasszonyfára pedig azt üzeni Dobos Margitkának, hogy aggódik hosszú hallgatása miatt. Levelet vár és kézcsókot küld.

Molnár Károly szakaszvezető az A. 290-es tábori póstáról üzeni szüleinek, Jenő és Gyula öccseinek, Bella János barátjának, Papp István és Molnár István sógorainak, hogy jól van és mindenkit szeretettel köszönt.

MERÉNYLET HITLER ADOLF ELLEN

Július 20-án, csütörtökön merényletet követtek el a német nép vezére ellen. A merényletet meghiusulását egész Európában nagy megnyugvással fogadták. Hitler Adolf a német néphez intézett radióbeszédében kijelentette, hogy a merénylőknek nincs köze sem a német néphez, sem a katonasághoz. A bűnös tábornokok klikkel könyörtelenül leszámolnak.

Berlinben kijelentették, hogy a merényletnek nincs sem politikai, sem katonai jelentősége. A német július 20-át nem lehet összehasonlitani a mult év júliusának eseményeivel.

HIREK

Hősi halott. A Magyar Vörös Kereszt Tudositó Iroda közlése szerint Markovits Károly celldömölki lakos az orosz bolsevizmus elleni küzdelemben hősi halált halt. A hazáért kiomló vére mindnyajunkat figyelmeztet a megalkuvást nem ismerő, áldozatos hazaszeretetre.

Kinevezés. A m. kir. Pénzügyminiszter Dénes Lajos Szilveszter földinket, ki az enyingi adóhivatalban teljesit szolgálatot, II. osztályu állampénztári tisztté nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. Földmüvelésügyi Miniszter Dr. Gaál Jenő gazdasági tanárt a celldömölki téli gazdasági iskolától saját kérelmére a szombathelyi téli gazdasági iskolához helyezte át. Helyébe pedig Tóth Ignác m. kir. gazd. segédtanárt helyezte Kaposvárról.

Esküvő. Jenei Ferenc celldömölki származásu győri polgári iskolai tanár a mult szombaton vezette oltárhoz a szentgotthárdi cisztercita apátsági templomban menyasszonyát, Hauzer Magdolna tanitónőt, Hauzer Károly rábafüzesi tanitó leányát.

Uj gyógyszertarsz Jánosháza. Mint a hivatalos lap szerdai száma közölte, a jánosházi gyógyszertári jogositványt Szobonya Béla gyógyszerész kapta. Ezzel megoldódott a jánosházi gyógyszertár vajudó kérdése.

Szabadság. Lacza Vilmos járási gazd. felügyelő 10 napra szabadságra utazott. Szabadsága idején Iván József sárvári gazd. felügyelő helyettesiti, ki kedden és csütörtökön délelőtt 9-12-ig fogadja a feleket.

Anyakönyvi kivonatok Szlovákiából. Ujságokban megjelent közlés szerint ugy kell Szlovákiából anyakönyvi kivonatokat szerezni, hogy a kérelemmel egyidejűleg nemzetközi postautalványon öt pengőt kell átutalni. Illetékes közlés szerint ez az [illegible] a Magyar Nemzeti Bank engedélye alapján Budapesten az 5 ös postahivatalban történhetik.

Tizhónapos kereskedői szaktan tanfolyamot nyit Budapesten a Baross Szövetség 17. életévüket betöltött keresztény ifjak és leányok számára, akik a polgári iskola vagy gimnázium legalább négy osztályát elvvégezték, de beiratkozhatnak közép iskolában érettségizett vagy tanitóképzőintézetet végzett fiuk és leányok is. Tandij 300 P, mely havi 30-ös részletben fizethető. A beiratkozásnál benyujtandó a születési anyakönyvi kivonat és az iskolai végzettséget igazoló bizonyitvány. Beiratkozni hétköznapokint d. e. 11 től 2-ig és d. u. 5-től 7 óráig lehet VIII., Vas utca 9. szám alatt.

Kinevezés. Bebessy László m. kir. csendőrtiszthelyettest, őrparancsnokot alhadnaggyá nevezték ki.

Halott. Matkó Miklós honvéd Kenyeri község határában súlyos agyrázkódást szenvedett. Azonnal beszállitották a celldömölki kórházba, ahol a gondos kezelés eredményeképpen máris sokat javult állapota.

Birói itélet. A szombathelyi kir. törvényszék, mint büntetőbiróság 10 rendbeli lopás büntette miatt özv. László Sándorné móri lakost három évi szigoritott dologházra itélte. A nevezett folyó évi április hó 10 én, husvétmásnapján a celldömölki apátsági templomból különböző oltárterítőket lopott el. Az ellopott oltárterítőket már vissza is adták a templomnak.

Bombák estek a sárvári járás területére. A szomszédos sárvári járás területén fekvő Hosszupereszteg község határában a mult vasárnap 15 bombát dobtak le a megsérült ellenséges gépek. 18 bomba fel is robbant, de szerencsére ambarálisban nem esett semmi kár.

Megmérgezte családját a pápai körorvos. Papoc község volt körorvosa, Dr. Borsa Pál, ki zsidószármazásu volt, megmérgezte önmagát, feleségét és két gyermekét. A gyermekek meghaltak.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, akik szeretett jó fiam ill. testvérünk

KAMONDY FERENC

gércei adóügyi jegyző

temetésén megjelentek, ravatalára koszorut vagy virágot helyeztek vagy bármi módon részvétüket fejezték ki, fogadják ezuton is hálás köszönetünket.

Külön köszönetünket fejezzük ki a temetésen testületileg megjelent jegyzői karnak is.

Celldömölk, 1944. július hó.

Istentiszteletek az evangélikus templomban Mindaddig, amig a légitámadások veszélye fenyeget, az evangélikus templomban délelőtt 9 órakor és este 7 órakor lesz isten tisztelet.

Elveszett pénztárca. 1944. julius 20-án, csütörtökön Celldömölkön a piactéren vásárlás alkalmából pénztárcámat vásárlószatyolon felejtettem. Mire visszamentem, már eltűnt. Kérem a megtalálót vagy az elvivőt, hogy a tárcában lévő iratokat czimemre: Árvai Mihály, Jánosháza, boritékban megküldeni sziveskedjék. Az erszényt és a benne levő 52 P t megtarthatja magának.

Minden iparos köteles alkalmazottjának fizetéses szabadságot adni

Az iparügyi miniszter 31.000—1944. Ip. M. számú rendeletével az évenkénti fizetéses szabadságra vonatkozó eddigi rendelkezések hatályát kiterjesztette a csupán egy, vagy két alkalmazottat foglalkoztató kisiparosokra, illetve kiskereskedőkre is. Ennek alapján fizetéses szabadságot első izben annak kell adni, aki az év folyamán bármikor egy évi folytonos szolgálatot betöltött. Az új rendelet szerint a fizetéses szabadsághoz való igény előfeltételeként az eddig megszabott szolgálati idő folytonosságát nem érinti a munkának évenként legfeljebb három hónapot meg nem haladó, rajta kívül álló körülmény folytán való megszakítása, valamint a munkának 6 hónapot meg nem haladó katonai szolgálat miatti megszakítása. A munkadó alkalmazottjának illetmé- [illegible] köteles megfizetni. A fizetéses szabadság tartamára járó illetményeket a szabadság megkezdése előtt kell kifizetni. Ezen rendelkezés nem vonatkozik a tanoncokra, akiknek a tanonciskolai szünetben két heti szabadságot kell adni. A tanoncok szabadságát a tanonciskolában, valamint az Ipartestületen be kell jelenteni.

Számla és nyugtabélyeg illetékek áthárítása

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter 27.000—1944. XIII. számú rendeletével szabályozta a számla- és nyugtabilleték áthárítását. A rendelet II. részének 2. pontja szerint a kiállított számlák utáni bélyegben, vagy készpénzben leróttt számlailletékeket a számla kiállítója-a vevőnek a számlaértéken felül általában külön felszámíthatja. Kivételt képeznek a közszállítások, amelyeknél a számla- és nyugtabélyeg illetéket a vállalati összegen felül nem lehet felszámítani, s az az ajánlatban külön költségtételként vehető fel. Kisiparosok az anyagbeszerzésnél rájuk hárított számlailletéket anyagbeszerzési költségként figyelembe vehetik. Kereskedőknek az árúbeszerzésnél rájuk hárított számlailleteket bruttó bannunkból kell fedezniök, kivéve azokat a kereskedői szakmákat, amelyekre vonatkozóan érvényben lévő szakmai rendelet kifejezetten megengedi, hogy a kereskedő az árúbeszerzésnél ráhárított számlailleteket a beszerzési önköltségi ár kiszámításánál tekintetbe vegye.

KEMENESALJA
Megjelenik minden szombaton este.
Kiadja: a Celldömölki Katolikus Kör.
A kiadásért felel: Dinkgreve Nándor.
Előfizetési díj: Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő, negyedévre 2·50 P.
Csekkszám: 26.070
A hirdetéseket csütörtökön estig kell a szerkesztőséghez beadni.
Hirdetések díja előre fizetendő.
Készült: Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Celldömölkön

A Közellátási Hivatal közleményei

Gyermekcipőre ezentúl nem kell utalvány.

Ujra szabályozták a bőrtalpu lábbeli forgalmát.

A Budapesti Közlöny közölte az iparügyi miniszternek a bőrtalpu lábbeli, valamint a talpbőr forgalmának szabályozása tárgyában kiadott 72.400/1944 Ip. M. számú rendeletét.

A rendeletnek a közellátásügyi miniszter eddigi hatályban volt rendeleteitől eltérő fontosabb rendelkezései szerint iparostól csak piros-színű utalványra lehet bőrtalpu cipőt beszerezni, tehát zöldszínű utalványok a jövőben — hasonlóan a piros utalványhoz — csak annak a törvényhatóságnak a területén érvényesek, ahol az utalványt kiállították. Az utalványokat a kiállításukat követő második hónap végéig lehet beváltani, míg eddig csak egy hónapig volt erre mód.

A 27-es számnál kisebb gyermekcipőt a jövőben szabadon, utalvány nélkül lehet beszerezni.

Talpbőrkereskedő a jövőben talpdőrt csak az utalványon feltüntetett súly szerint szolgáltathat ki, tehát nem idomdarabokban. A rendelet az 1944. évi július hó 31-én lép hatályba.

Uj kenyér és tésztaváltójegyek kerültek forgalomban.

A közellátásügyi miniszter julius 1-től Budapesten és környékén, valamint a vidéken is uj kenyér és tésztaváltójegyeket rendszeresitett. A régi kenyér és tésztaváltójegyek a további intézkedésig érvényesek és igy azokat a vendéglátó üzemek pékek, füszeresek stb. továbbra is kötelesek beváltásra elfogadni.

A tejforgalom szabályozása.

A tej és tejtermékek forgalmát szabályzó rendelet hatálya alá esik a tehéntej a juhtej, valamint az azokból előállitott tejtermékek. Ipari tejnek akkor minősül a tej, ha a termelő a beszolgáltatott tej után szóváy tejet kap vissza.

A termelő julius 1-től kezdve tejbeszolgáltatási kötelességre szánt tejet, vagy tejterméket csak jogositott kereskedő, vagy a hatóság által felhatalmazott fogyasztó részére adhat el. A feljogositott tejiparosok nevét a hatóságok mindenütt közbirre teszik.

A gazdálkodóknak tehenenként azt a mennyiségü tejet kell beszolgáltatnia, amelyek vármegyénkint és tehenenként már az előző évben megállapitottak. Köteles továbbá a gazdálkodó változatlanul eleget tenni a szerződés szerinti tejszállitásának is. A rendelet szerint, amennyiben a termelő fejős teheneinek száma kető, vagy ennél kevesebb, fenn álló tejbeszolgáltatási kötelességét a háztartáshoz tartozó minden 1929. december 31-e után született gyermek után 70 literrel kell csökkenteni. A termelő tejbeszolgáltatási kötelességét folytonosan köteles teljesiteni. Köteles a termelő 8 nap alatt jelenteni a községi elöljáróságnak, ha a tehenek számában változás következett volna be, továbbá a tehénelő borjazását is.

Cipőutalványt kapnak a szorgalmas selyemtenyésztők.

Megkezdődött a selyembubó beváltása. A tenyésztők a mázsálas után megkapják az utalványt, amelyet a községházán, vagy a kifizetéssel megbizott pénzintézeteknél azonnal folyósitanak s a szorgalmas tenyésztők tekintélyes összeget vihetnek haza. Az idén különösen igen jól járnak a szorgalmas tenyésztők, mert a pénz mellett cipőutalványt is kapnak. Minden uj tenyésztő, aki 10 kilónál több elsőosztályu gubót termel és minden régi tenyésztő, aki a tavalyinál több gubót visz beváltani, egy pár bőrtalpu cipőre szóló utalványt kap. Ezeket az utalványokat a beváltási állomásokról osztják szét.

nem-teljesitő gazdák névjegyzékének közszemlére tétele.

Felhivja a közellátási hivatal mind azoknak a beszolgáltatásra kötelezett gazdáknak a figyelmét, akik beszolgáltatási kötelességüket nem teljesitették, hogy a beszolgáltatási kötelességük teljesitését és a hiányzó buza egységet feltüntető kimutatás adatait a hivatalban folyó év julius 30-ig megtekinthetik.

Minden gazdálkodó, aki beszolgáltatási kötelességét nem teljesitette, a kimutatás közszemlére tételének utolsó napjától számitott 8 napon belül, vagyis legkésőbb augusztus hó 8-ig hitelérdemlően igazolni köteles mulasztásának okát.

Azokra a gazdálkodókra, akik mulasztásuk okát nem igazolják, a hivatal minden további eljárás mellőzésével pénzbüntetést fog kiróni.

Cukorjegyek kiadása orvosi bizonyitványra.

Közli a közellátási hivatal az érdekeltekkel, hogy a községi cukorkeret 10 százalékkal való lecsökkentése miatt betegeknek orvosi bizonyitványra a magasabb fejadagra jogositó (104 dkg-os) cukorjegyet további intézkedésig kiadni nem lehet.

NEMZETI MOZGÓ

52-én, szombaton fél 6 és fél 8-kor, 23-án, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6 és fél 8-kor, 24-én, hétfőn fél 6 és fél

FEKETE HAJNAL.

26-án, szerdán fél 6 és fél 8 órakor. 27-én, csütörtökön fél 8 órakor.
— Mérsékelt helyárak. —

Szerelem nem szégyen

29-én, szombaton fél 6 és fél 8-kor 30-án, vasárnap fél 2, fél 4, fél 6 és fél 8 órakor.
— Rendes helyárak.

Orient express
Magyar világhiradó.

LEVENTE ÉLET

Leventeegyesületi értekezlet.

A celldömölki járási rancsnokság felkéri a cél Leventeegyesület vezetőit, intéző zottságának tagjait, és azokat, akik nek szerepük van a Leventeegyesület életének irányításában, hogy f hó 27-én, csütörtökön délután 6 órakor a járási leventeparancsnok ságon (Gyarmati-tér 1. sz.) közös értekezletre összejönni szivesked je.

Gyüjtsük a csonthéjas gyümölcsmagvakat!

Kevesen tudják, hogy a zseblámpák szárazelemének, valamint a gázálarcok szűrőbetétének milyen fontos alkotó anyaga az ugynevezett „aktiv szén", amelyet a cs magvak héjából állitanak célra alkalmas a sárga- és az barack, a szilva, dió és mogyoró maghéjja.

A hadiiparnak igen nagy mennyiségben van szüksége ilyen nyersanyagra. Ezért a leventeintézmény országos szervezetével hozzáfogott a felsorolt gyümölcsök csonthéjas magjának gyüjtéséhez. A gyüjtést a Levente Gazdasági Szövetkezések Központja végzi.

A leventék országszerte nagy propagandát fejtenek ki a gyüjtés érdekében s így mindenki tudomást szerez arról, hogy a csonthéjas magvakat nem szabad eldobni, mert azokat gyüjteni hazafias kötelesség. Minden házban gyüjtsük a csonthéjas gyümölcsmagvakat s ha azok tárolása bármilyen nehézséget okozna, adjuk át a leventéknek, akik beváltási árat is fizetnek érte.

A multban a hadiipar a konzervgyáraktól, magtörő üzemektől és hulladék-kereskedőktől szerezte be a szükséges mennyiségü csonthéjas magvakat. Ez ma már nem elegendő. A nyári gyümölcsfogyasztás idején az országban nem szabad elvesznie egyetlen csonthéjas gyümölcsmagnak sem: össze kell gyüjteni és zseblámpa és gázálarc szűrőbetét gyártásához felhasználásra adni.

Ifjuvezetői szakaszparancsnoki tanfolyam. A szombathelyi hadtest rendeletére augusztus 25-től szeptember 9-ig Celldömölkön a járási leventeparancsnokság ifjuvezetői szakaszparancsnoki tanfolyamot rendez. A szervezés munkáját Gádoros Mihály százados, járási parancsnok

Uj üveges üzlet!

Ablakok üvegezését vállalom:
TÖMBÖLY GYULA
üveges
Celldömölk
Gróf Tisza István utca 12. szám.

Egy kis mángorló, melyet kézzel lehet hajtani és egy ágy
eladó.
Érdeklődni lehet
özv. Gönye Ferencnénél Árpád